Les polítiques contra la segregació serveixen: el 69% de l'escola concertada ja és corresponsable tot i que el 31% encara segrega

- **Al conjunt de la concertada l'alumnat immigrant ha passat del 6 al 16% en deu anys**. Això explica bona part de la reducció de la segregació escolar a Catalunya. Ho ha fet possible el Pacte contra la segregació.

- **Radiografia de la corresponsabilitat: Un 21% és elitista**, de barris benestants, rep fons públics però no escolaritza ni el mínim d'alumnat vulnerable que marca la normativa; **un 10% ja té certa diversitat** però amb grans desequilibris respecte l'entorn **i un 69% no té grans diferències** amb l'entorn.

- **La concertada elitista matricula un o cap alumne vulnerable del seu veïnat per aula**. La normativa marca un mínim de dos i, de mitjana, a cada aula del país n'hi ha quatre. Per contra, en un 9% de les escoles concertades més de la meitat de l'alumnat és socioeconòmicament vulnerable.

- **Un 34% del pressupost de concerts es destina a centres privats que perpetuen la segregació**. Amb una educació infrafinançada i un terç de l'alumnat en situació de pobresa o exclusió, el sistema educatiu no es pot permetre destinar 402 milions d'euros públics a escoles que segreguen. És un greuge per les escoles públiques i concertades més compromeses amb l'escolarització d'alumnat vulnerable.

- **Els propers mesos el Departament renovarà els concerts educatius**. La Fundació Bofill proposa condicionar la renovació a l'escolarització d'alumnes vulnerables de l'entorn, a ajustar l'oferta i a ser transparents amb el cobrament de quotes. L'incompliment ha de poder comportar la retirada de concerts, tal com estableix el precedent dels centres que segreguen per sexe.

Barcelona, 9 d'octubre de 2025

En poc temps, Catalunya ha passat de ser un dels territoris amb més segregació escolar d'Europa a avançar cap a un sistema educatiu més cohesionat. Aquest continua sent un dels principals reptes educatius i socials, però **l'evolució positiva dels darrers anys mostra que, amb les polítiques educatives desplegades i amb la implicació de famílies i centres, és un problema que s'està superant**.

Les polítiques contra la segregació han permès reduir un 25% la segregació escolar a Catalunya. Això no treu, però, que hi ha diferències importants en funció del compromís real dels centres amb l'equitat que ha de regir el Servei d'Educació de Catalunya. Així, **el 69% de l'escola concertada ja és corresponsable tot i que el 31% del sector encara segrega**.

L'informe "***L'escola concertada avui. Propostes per revisar els concerts educatius en clau d'equitat***", de l'experta en segregació escolar de la Fundació Bofill María Segurola, conclou que una de cada cinc escoles concertades continua sent elitista. També que cada any 402 milions d'euros, **un terç dels recursos públics que la Generalitat destina a finançar escoles concertades, se'n va a centres que perpetuen la segregació**.

La xarxa concertada representa actualment un 32% del Servei d'Educació de Catalunya, un pes que, sense una regulació eficaç, contribueix a la segregació escolar i a l'increment de les desigualtats educatives. L'informe no aborda el necessari debat sobre el pes que ha de tenir la xarxa concertada a Catalunya, sinó que posa el focus en l'anàlisi amb dades de l'impacte que tenen els concerts educatius en la segregació escolar.

A Catalunya, el Pacte contra la Segregació Escolar ha contribuït a corresponsabilitzar la major part del sector concertat. Al conjunt de la xarxa concertada **l'alumnat estranger matriculat s'ha triplicat en deu anys**, arriba al 16% i això **explica bona part de la reducció de la segregació a Catalunya**.

Tanmateix, tot i l'increment de l'alumnat en situació de pobresa a la concertada, l'equilibri socioeconòmic continua sent un repte: a I3 i I4 els centres públics escolaritzen un 39% d'alumnat NESCD i els centres concertats un 23%. Una diferència especialment gran en el cas de la concertada elitista: **mentre que a cada aula del país hi ha quatre estudiants vulnerables,** de mitjana, **a les de la concertada elitista n'hi ha un o cap**. La normativa en fixa un mínim de dos.

Són **105 escoles** de localitats de més de 10.000 habitants (un 21% del total de la concertada). Centres grans, ubicats sobretot en barris amb molt poca vulnerabilitat socioeconòmica i que reben fons públics encara que majoritàriament no redueixen la ràtio a 20, **atreuen alumnat benestant d'altres zones i tenen grans desequilibris respecte a la composició social dels seus municipis**. De fet, la majoria (54%) tenen altres centres amb més diversitat social a només 15 minuts a peu.

Aquestes, però, no són les úniques escoles concertades amb marge de millora per avançar cap a una escolarització més equilibrada al conjunt del sistema. **49 centres concertats** (un 10% del total) **amb certa diversitat social encara tenen desequilibris importants**.

En total, 154 escoles de municipis amb més de 10.000 habitants amb una segregació important respecte al seu entorn que, per ser més corresponsables amb el conjunt del sistema, **haurien de suprimir grups que no responen a les necessitats del padró, ajustar l'oferta o ocupar totes les places per alumnat vulnerable**. Un desplegament de mesures que l'administració pública ha d'establir clarament perquè siguin efectives.

La renovació dels concerts és imminent, el proper període de renovació plurianual està previst per al curs 2026-2027. En aquest sentit, la Fundació Bofill recorda que la renovació dels concerts educatius **no és un dret automàtic dels centres, sinó una decisió de política pública que ha de garantir la funció social i educativa** dels centres que reben recursos públics.

Davant d'aquesta urgència, **la Fundació Bofill proposa condicionar la renovació a l'escolarització d'alumnes vulnerables de l'entorn, a l'ajust de l'oferta i a la transparència amb el cobrament de quotes**. I que l'incompliment comporti la retirada de concerts, tal com estableix el precedent dels centres que segreguen per sexe.

L'entitat alerta que actualment **els acords de concerts no són prou explícits ni exigents** (no contemplen mesures imprescindibles com la reducció de ràtios a I3, per exemple). Considera imprescindible revisar com s'ajusten a la normativa actual i establir acords més concrets i vinculants.

Així, **reclama a la Generalitat i al Parlament que la renovació dels concerts** no sigui un tràmit automàtic i sense el debat públic necessari, sinó que **vagi lligada als compromisos i a una regulació més clara, transparent i exigent**, que incloguin la participació en la planificació conjunta de l'oferta, avançar cap a un finançament basat en la complexitat, reforçar la transparència i el control i millorar les "motxilles econòmiques".

Tot plegat, conclou, per **evitar dedicar recursos públics a aquells centres que perpetuen la segregació** i fan pràctiques poc alineades amb els valors de servei públic.

Contacte de premsa

→ **Marc Garriga** (608 56 97 47 - mgarriga@fundaciobofill.org)
→ **Jordi Còdol** (636 53 23 99 – jcodol@fundaciobofill.org)

El Departament d'Educació té una oportunitat inexcusable per reduir la segregació escolar: Condicionar la imminent renovació dels concerts a la corresponsabilitat

Catalunya destina actualment al voltant del 12% del pressupost d'Educació a finançar centres concertats. Aquesta partida representa 1.431 milions d'euros anuals (1.168 si ens cenyim a les escoles ubicades a municipis de més de 10.000 habitants).

Evolució de la despesa pública en concerts educatius

Curs escolar	Import (€)
2017-2018	1.132.889.167
2018-2019	1.181.234.905
2019-2020	1.261.626.622
2020-2021	1.311.927.576
2021-2022	1.381.752.097
2022-2023	1.370.998.699
2023-2024	1.431.793.080

Font: Departament d'Educació i Formació Professional

El Departament d'Educació **distribueix aquests recursos** entre els centres educatius **sense prioritzar criteris de complexitat educativa**, un model que genera greus desigualtats entre les escoles concertades. Sota el mateix model de distribució de recursos hi ha centres corresponsables, que escolaritzen l'alumnat representatiu del seu entorn i requereixen més recursos per atendre adequadament una creixent diversitat, però també escoles amb composicions socials molt benestants. El finançament **tampoc té en compte el grau d'implicació en l'aplicació de les mesures de planificació educativa i reducció de la segregació escolar**, com l'aprofitament de la reserva de les places NESCD o la reducció de la ràtio a l'oferta inicial.

Així, el Departament d'Educació inverteix **402 milions d'euros, un 34% del pressupost de concerts, en centres privats on es produeixen dinàmiques de segregació**. Són escoles pràcticament sense alumnat amb necessitats educatives específiques per raó socioeconòmica (menys d'un 10%) o molt desequilibrades respecte a la diversitat social que els correspondria per la zona on es troben.

- **Escoles concertades elitistes**: Representen un 21% del total de les escoles concertades. Tenen tan poc alumnat vulnerable que no arriben a omplir el mínim de places reservades que indica la normativa (dos alumnes amb necessitats educatives per grup). Tot i que es troben en barris acomodats, gairebé totes estan desequilibrades respecte a la proporció de vulnerabilitat que hi ha als seus municipis; a més a més tenen a prop un altre centre molt més divers o oferten més

places de les que necessiten i generen sobreoferta. **El pressupost estimat que es destina a aquests centres ascendeix fins als 280 milions** d'euros anuals (un 24% de la despesa pública en concerts educatius). Són centres que no han experimentat canvis significatius en la composició des del Pacte contra la Segregació Escolar i on el desplegament de mesures de planificació ajustada i escolarització equilibrada no s'estan aplicant amb èxit. En aquests casos és imprescindible clarificar les condicions que comporta formar part del Servei Educatiu de Catalunya en els acords de concerts i que l'administració monitoritzi aquests compromisos.

- **Escoles concertades poc diverses, encara desequilibrades amb el seu entorn**: Representen un 10% del total d'escoles concertades. Són centres que ja tenen diversitat social però encara tenen molt menys alumnat vulnerable que la mitjana del seus municipis i, per tant, son molt més benestants que la realitat local. Solen estar ubicades a prop d'altres escoles amb una complexitat social més elevada. **Finançar aquestes escoles suposa una despesa pública de 122 milions d'euros anuals** (un 10% de la despesa pública en concerts educatius). Una aplicació més intensiva de les mesures contribuiria a continuar diversificant aquests centres.

- **Escoles concertades equilibrades amb el seu entorn**: Representen un 69% del total d'escoles concertades. Són centres sense grans diferències amb el seu entorn, que escolaritzen de mitjana un 33% d'alumnat vulnerable, un percentatge proper a la mitjana que representa el risc de pobresa i exclusió social de Catalunya (35%).

Evolució de la despesa pública en concerts educatius

Concentració d'alumnat NESCD	Pressupost de concerts	Milions d'euros
< 10%	24%	280
10% - 20%	25%	294
20% - 30%	21%	241
30% - 40%	12%	140
40% - 50%	11%	125
≥ 50%	7%	86
Total	**100%**	**1.166**

Les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada a l3. Font: Departament d'Educació i Formació Professional.

L'escola concertada segons la seva corresponsabilitat

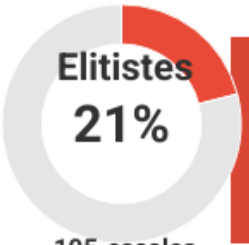

105 escoles
280 M€ públics

Com són?

- Barris benestants.
- 1 o 0 alumne NESCD per grup (la normativa en fixa 2 i de mitjana n'hi ha 4).
- Centres més diversos a prop o atrauen alumnat benestant d'altres llocs.
- Les concertades que més línies oferten.

Com apliquen el Pacte contra la segregació?

- Són minoria les que han baixat la ràtio a 20 alumnes (26%).
- Un 44% manté ràtios inicials de 25 alumnes.
- Queden vacants el 60% de places reservades a alumnat vulnerable.

Com són?

- Molt menys diverses que el municipi (la meitat o menys de l'alumnat vulnerable del seu entorn).
- Tenen a prop centres amb més complexitat (on l'alumnat majoritàriament és vulnerable).

Com apliquen el Pacte contra la segregació?

- 4 de cada 10 han baixat la ràtio a 20 alumnes (41%).
- Un 29% manté ràtios inicials de 25 alumnes.
- Queden vacants el 42% de places reservades a alumnat vulnerable.

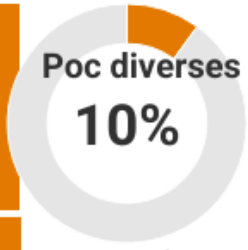

49 escoles
122 M€ públics

345 escoles
764 M€ públics

Com són?

- Sense grans diferències respecte l'entorn.
- Escolaritzen de mitjana un percentatge d'alumnat vulnerable (33%) proper a la mitjana del risc de pobresa de Catalunya (35%)
- Un 9% tenen més de la meitat d'alumnat vulnerable.

Com apliquen el Pacte contra la segregació?

- Un terç ha baixat la ràtio a 20 alumnes (35%).
- Un 14% manté ràtios inicials de 25 alumnes.
- Queden vacants el 19% de places reservades a alumnat vulnerable.

A partir de les escoles concertades a municipis de més de 10.000 habitants i de les línies d'I3. Dades del Departametn d'Educació i Formació Professional, de composició a I3 del curs 2023-24 i de preisncripció dels cursos 2024-25 i 2025-26.

El 21% de centres concertats matriculen un o cap alumne vulnerable per grup, mentre que la mitjana del sistema arriba a 4 per aula

Les escoles elitistes **representen un 21% del total de concertades** de localitats de més de 10.000 habitants (105 del total d'escoles ubicades en municipis grans). Tenen menys del 10% d'alumnat NESCD, la qual cosa implica, per exemple, que no cobreixen la reserva mínima de dues places NESCD per grup que estableix la normativa i que són escoles benestants i molt homogènies socialment. En el 72% dels casos són, a més, centres amb grans desequilibris respecte a la composició social dels seus municipis. Són escoles que, sis anys després de la signatura del Pacte contra la Segregació Escolar, no han augmentat la seva diversitat social de manera significativa.

El 97% d'aquests centres es localitzen en barris amb molt poca vulnerabilitat socioeconòmica. Es tracta de zones on les llars que estan per sota del 60% de la mitjana d'ingressos no arriben al 20 %, segons les dades de l'INE (2022). És a dir, no es donen desequilibris importants entre la composició dels centres i el seu entorn residencial. **Però aquesta ubicació territorial, que influeix directament en la diversitat social dels centres, no la determina per complet**:

- **Un 54% d'aquestes escoles tenen altres centres educatius amb major diversitat social a 15 minuts a peu**. En una tercera part, de fet, més de la meitat de l'alumnat té NESCD. Aquest desequilibri s'explica, en part, per la localització dels centres en zones frontereres entre barris amb diferents perfils socioeconòmics i, en part, per dinàmiques de concentració: una sola escola pot matricular la major part de l'alumnat vulnerable de la zona. Aquesta situació posa de manifest un marge de millora en l'aplicació de totes les polítiques d'escolarització equilibrada —reserva de places, matrícula viva prioritària, zonificació heterogènia—, que actualment no s'apliquen de manera eficaç.

- **Un 36%** no tenen a menys de 15 minuts a peu cap escola amb més complexitat social i **la baixa presència d'alumnat vulnerable es deu a dinàmiques de segregació residencial**, ja sigui del barri o del conjunt del municipi. Molts d'aquests centres **actuen com a pols d'atracció per a famílies de nivell socioeconòmic mitjà-alt procedents d'altres zones o municipis**. Geogràficament, més de la meitat d'aquests centres es troben al districte de Sarrià–Sant Gervasi de Barcelona (52 %), seguits per les Corts (11 %) i Sant Cugat del Vallès (9 %). En aquests casos, l'excés d'oferta de places en aquestes escoles **té efectes desestabilitzadors sobre la planificació educativa a altres zones**, ja que atreuen l'alumnat amb més informació i capacitat per desplaçar-se. El marge de millora en l'escolarització equilibrada per aquestes escoles té a veure, doncs, amb una reducció de l'oferta places que doni resposta només al padró de la seva zona.

- **El 10% restant són centres aïllats** als quals cal accedir en cotxe (un 8% sense cap escola a prop) o escoles molt benestants en barris més diversos socialment (un 2% del total).

Més enllà dels centres que escolaritzen una proporció molt baixa d'alumnat socioeconòmicament vulnerable, també tenen marge de millora els centres concertats que, tot i tenir una certa diversitat, encara tenen una composició social significativament més benestant que la del seu entorn.

En aquests casos, la consideració clau no és la presència absoluta d'alumnat vulnerable al centre, sinó el desajust relatiu respecte al context escolar on s'ubica.

- Segons les dades del curs 2024-2025, als municipis grans de Catalunya **hi ha 49 centres concertats, un 10% del total, que malgrat ja tenen certa diversitat social continuen estan desequilibrades amb el seu entorn**, ja que escolaritzen menys alumnat vulnerable del que correspondria segons la mitjana del seu municipi. El 65% es troben a menys de 15 minuts d'altres escoles (públiques o concertades) on més de la meitat de l'alumnat es troba en situació de vulnerabilitat. Aquesta proximitat entre centres amb perfils socials tan diferents evidencia els desequilibris i la necessitat de reforçar les mesures contra la segregació escolar. Un compromís més explícit en les condicions del concert educatiu i una aplicació de mesures intensiva per part de l'administració contribuiria a continuar diversificant aquestes escoles.

En conclusió, tant els 105 centres elitistes, com els 49 encara amb diferències respecte a la diversitat social dels seus municipis, **tenen marge de millora per ser més corresponsables i escolaritzar més alumnat vulnerable del seu entorn**. Ja sigui suprimint grups concertats que no responen a les necessitats del padró i fomenten la mobilitat de l'alumnat o bé aplicant amb més intensitat mesures contra la segregació (oferta ajustada, fer ús de la reserva de places o la matrícula viva). El desplegament d'aquestes mesures necessàries depèn de l'administració pública, que ha d'establir clarament quines han d'aplicar tots els centres i posar en marxa els mecanismes administratius i d'acompanyament perquè siguin efectives.

La bretxa de corresponsabilitat a l'escola concertada en la lluita contra la segregació escolar

La concertada menys complexa i més gran és la menys compromesa amb l'ajust de l'oferta educativa en un context de caiguda general de la demanda.

La reducció de ràtios a I3 és un indicador de corresponsabilitat dins del sector concertat. A diferència de la xarxa pública, on la mesura s'aplica de manera generalitzada i obligatòria, cada escola concertada decideix voluntàriament abans de l'inici de curs si redueix el nombre de places per grup a I3 o manté la ràtio màxima de 25. **El Departament estableix una ràtio per tots els centres a cada municipi segons les necessitats del padró, però les escoles concertades poden aplicar-la o rebutjar-la** en funció dels seus interessos, a diferència d'altres mesures d'escolarització equilibrada que són obligatòries.

Les dades de la preinscripció 2025-2026 mostren diferències en la reducció de la ràtio a I3 segons la composició social dels centres concertats. Quan menys complex és un centre concertat, menys aplica la mesura. Pràcticament **la meitat de les escoles elitistes (44%) mantenen la ràtio màxima** de 25 places per grup, un 30% fa una reducció parcial (situa la ràtio entre les 24 i les 21 places) **i només un 26% ha establert ràtios al mateix nivell que la xarxa pública** (20 alumnes o menys).

En canvi, **les escoles concertades amb més alumnat vulnerable són les que han mostrat un compromís més ferm amb la reducció de ràtios**. Més de la meitat de les escoles que tenen un 30% o més de l'alumnat en situació de vulnerabilitat han reduït ràtios a nivells similars als de la xarxa pública. En canvi, només una de cada deu escoles amb aquests nivells de diversitat manté una ràtio de 25 alumnes per grup. (Entre els centres concertats més complexos, on l'alumnat vulnerable supera el 50%, només un 7% continuen oferint 25 places per grup).

Ràtio a l'oferta inicial d'I3 als centres concertats segons la concentració d'alumnat NESCD (curs 2025-26)

	Ràtio	25	24-21	20 o menys
Centres en funció de la concentració d'alumnat NESCD	< 10%	44%	30%	26%
	10% - 20%	24%	31%	45%
	20% - 30%	15%	41%	44%
	30% - 40%	13%	36%	51%
	40% - 50%	13%	18%	70%
	≥ 50%	7%	30%	63%
Total Sector concertat		22%	32%	46%

Les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada a I3.
Font: Departament d'Educació i Formació Professional.

Per altra banda, **les escoles concertades amb menys alumnat vulnerable tendeixen a ofertar més línies per curs i poden arribar a oferir quatre, cinc o fins i tot sis grups per nivell**. En canvi, les escoles amb major complexitat social solen ser més petites i tenir menys línies, per això resulten més fràgils davant la davallada demogràfica.

Per què l'excés de places en l'oferta concertada genera segregació escolar?

Fa anys que Catalunya experimenta una caiguda de natalitat que obliga a ajustar l'oferta de places a la realitat del padró. Al 2022 hi va haver 32.000 naixements menys que al 2008, una reducció del 36,7% que la immigració no compensa. En les darreres preinscripcions, el Departament d'**Educació ha aplicat ajustos al nombre de grups d'oferta inicial d'infantil dels centres públics, però no ho ha fet als centres concertats**. A la xarxa concertada la supressió de grups es fa posteriorment, un cop coneguda la demanda exacta per aquell curs i només si no s'han aconseguit prou sol·licituds per mantenir-se en funcionament.

L'asimetria en la planificació comporta riscos importants. D'una banda **manté oberta una oferta sobredimensionada al sector concertat**, cosa que condiciona la tria de les famílies, incrementa les possibilitats d'atraure'n de benestants d'altres barris o municipis (**el sector privat concentra el 71% d'alumnat que es matricula fora del seu municipi** al segon cicle d'educació infantil). La concentració de famílies benestants genera segregació escolar, amb escoles molt més homogènies socialment que els barris on s'ubiquen.

Per altra banda, **la xarxa pública perd pes al conjunt del sistema**, ja que és qui més contribueix a ajustar l'oferta i redueix el seu nombre de places. Aquesta situació reforça la posició de la concertada més benestant i amb més capacitat d'atracció de famílies en **un context de davallada demogràfica en què la corresponsabilitat hauria de ser compartida** entre tots els centres del Servei Educatiu.

Nombre mitjà de línies per grup a I3 segons naturalesa i concentració d'alumnat NESCD (curs 2025-26)

	Ràtio	Concertada	Pública
Centres en funció de la concentració d'alumnat NESCD	< 10%	2,1	1,5
	10% - 20%	2,0	1,5
	20% - 30%	1,6	1,6
	30% - 40%	1,5	1,6
	40% - 50%	1,6	1,5
	≥ 50%	1,4	1,5
Mitjana		1,8	1,5

Les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada a I3. Font: Departament d'Educació i Formació Professional.

Estancament en la reducció de ràtio de 20 alumnes per grup a la concertada: la reducció només arriba a la meitat dels centres.

Tot i que la implicació de tot el sector en la reducció de places és necessària per reduir la sobreoferta, quatre cursos després de la implementació de la mesura l'aplicació és molt desigual entre les dues xarxes del Servei d'Educació de Catalunya. **Mentre que el sector públic ha reduït ràtios de manera generalitzada** (el 90% d'escoles ofereixen com a màxim 20 places per grup), **al sector concertat la reducció s'ha estancat i fins i tot ha retrocedit** en alguns casos (a la preinscripció 2025-2026, el 48% va aplicar la mesura).

Aquesta situació es deu a què el nombre de places es negocia des de cada escola concertada amb l'administració i, en el cas de la concertada, és decisió de les escoles si oferir menys places per grup independentment de les necessitats generals de la seva zona escolar. **A la preinscripció del curs 2023-2024 es va assolir el punt màxim de corresponsabilitat del sector concertat** (un 51% dels centres van aplicar la reducció de la ràtio inicial a 20 alumnes o menys per grup en el nivell d'I3).

De fet, actualment un 21% dels centres concertats manté una oferta de 25 places per grup a I3 (preinscripció 2025-2026), quatre punts percentuals més que el curs 2023-2024. Un augment rellevant, tenint en compte que l'actual context de baixada de la població escolar i d'augment de la diversitat fa necessari reduir la sobreoferta i promoure una distribució més equilibrada de l'alumnat.

Evolució de la ràtio per grup a l'oferta inicial d'I3 segons la naturalesa del centre (%)

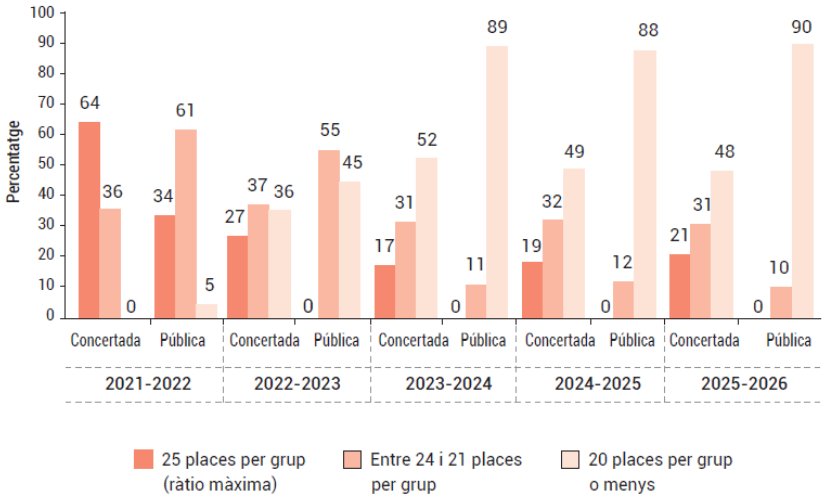

Nota: les dades fan referència a totes les escoles públiques i concertades de Catalunya.
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

El 60% de les places reservades per a alumnat vulnerable a la concertada elitista queden vacants després de la preinscripció

La política de reserva de places per alumnat socioeconòmicament vulnerable (NESCD) **és la mesura que més èxit ha tingut en la lluita contra la segregació** escolar a Catalunya. La detecció primerenca permet identificar l'alumnat en situació vulnerable i assignar-lo equilibradament perquè tots els centres tinguin una proporció d'alumnat vulnerable i no vulnerable semblant a la del seu barri. La mesura funciona sempre que s'omplin a tots els centres totes les places ordinàries i NESCD ofertades. En canvi, **moltes places reservades a alumnat NESCD queden vacants**, principalment als centres concertats més benestants.

Places ordinàries vacants respecte les places ofertes després de la preinscripció a I3 (2024-2025)

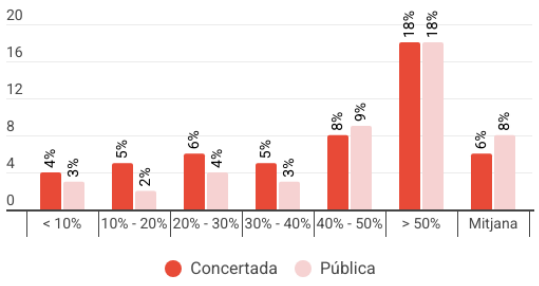

Les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada a I3. Font: Departament d'Educació i Formació Professional.

En general, l'oferta de places "ordinàries" està més ajustada i deixa menys vacants en acabar la preinscripció que l'oferta de places reservades a alumnat amb necessitats econòmiques, amb un volum de vacants similar entre xarxes. La majoria d'escoles omplen més del 90% de les places ordinàries (a excepció dels centres més complexos, tant públics com concertats, on el 18% van quedar vacants a la preinscripció 2024-2025).

Places NESCD vacants respecte les places ofertes després de la preinscripció a I3 (2024-2025)

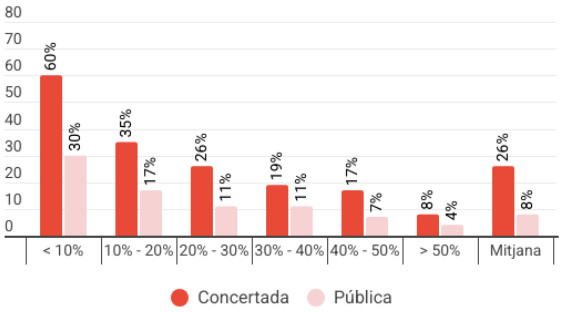

Les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada a I3. Font: Departament d'Educació i Formació Professional.

Però pel que fa als centres que no cobreixen totes les places reservades a alumnat vulnerable sí que hi ha diferències significatives en funció de la xarxa: Mentre que als públics menys complexos van quedar vacants el 30% de places reservades, als concertats d'aquest mateix perfil van ser el 60%.

L'escola concertada triplica el nombre d'alumnat estranger en una dècada però encara no és prou diversa per raó socioeconòmica

La corresponsabilitat de la xarxa concertada en l'escolarització equilibrada ha experimentat un creixement notable en els darrers anys gràcies a l'adhesió majoritària al Pacte contra la Segregació Escolar i a l'impuls de mesures específiques. Aquest compromís ha permès avenços significatius, especialment pel que fa a la distribució de l'alumnat amb nacionalitat estrangera. En l'última dècada, i en un context de creixement sostingut de l'alumnat estranger (del 13 al 19%), **la proporció d'alumnat estranger en el sector concertat ha passat del 6% al 16%**.

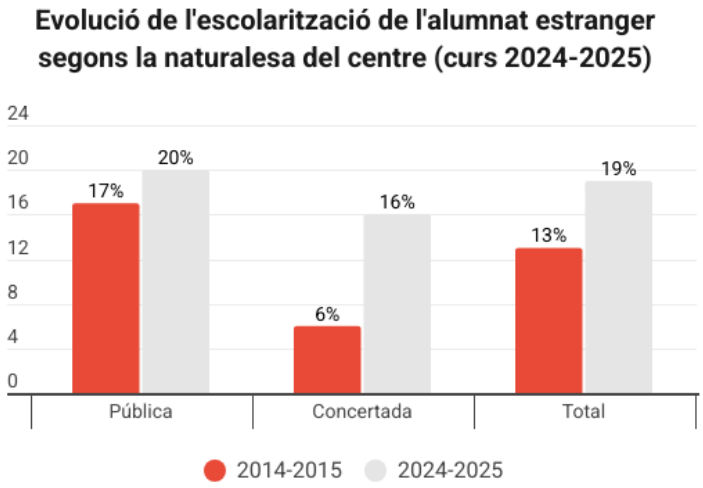

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'estadística de l'ensenyament 2014- 2015 i 2024 - 2025. Departament d'Educació i Formació Professional.

No obstant això, **un dels reptes principals que s'ha de continuar abordant és la millora de les diferències socioeconòmiques entre centres**. L'entrada en vigor del Decret 11/2021 va marcar un punt d'inflexió, ja que va introduir criteris objectius per a la detecció sistemàtica de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques (NESCD) a tot el territori a partir del curs 2022-2023. Aquesta millora en la identificació permet ara analitzar amb major fidelitat la realitat social del sistema i els desequilibris per condició socioeconòmica, que són més acusats que per nacionalitat.

Les dades actuals revelen que, en els municipis de més de 10.000 habitants amb oferta dual, **els centres públics escolaritzen un 39% d'alumnat** NESCD de mitjana als nivells inferiors d'infantil (I3 i I4), mentre que **els centres concertats només en matriculen un 23%**. Aquesta disparitat estructural posa de manifest la persistència de desigualtats entre xarxes i centres i la necessitat de continuar avançant en la corresponsabilitat per garantir la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat.

Però aquestes diferències **no es podran corregir sense més obligacions per als centres concertats que encara tenen molt marge de millora**. Una part important del sector ja ha demostrat que pot ser corresponsable, el repte ara és aconseguir que aquest compromís sigui una condició necessària per formar part del Servei d'Educació de Catalunya.

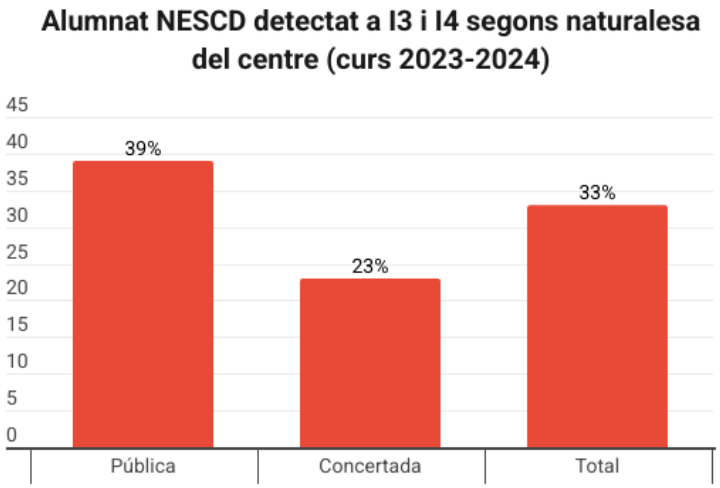

Nota: Les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació i Formació Professional.

Actualment, **persisteix un segment del sector concertat que encara no assumeix plenament la seva corresponsabilitat** amb els objectius d'equitat del sistema. Aquests centres, que reben fons públics, presenten un considerable marge de millora en la seva implicació en l'escolarització equilibrada de l'alumnat i en l'ajust de l'oferta educativa.

Mesures: El Servei d'Educació necessita renovar els concerts sota criteris clars contra la segregació, vinculants, verificables i ajustats al marc legal vigent

Per afrontar aquests reptes i garantir que el finançament públic contribueix efectivament a l'equitat, és necessari redefinir les condicions de renovació dels concerts. La persistència d'escoles que, malgrat el Pacte contra la Segregació i les instruccions del Departament, encara no matriculen alumnat en situació de vulnerabilitat i no apliquen mesures com la reducció de ràtios, indica que **la regulació dels concerts és insuficient per corresponsabilitzar tot el sector concertat**.

Per altra banda, les mesures contra la segregació que aplica la major part de les escoles concertades, i que apropa els seus nivells de vulnerabilitat social als de l'entorn, es produeixen sense uns acords clars ni exigents que poden fer tocar sostre o retrocedir la seva corresponsabilitat. A més, el model d'acord de concerts actual no permet reconèixer aquesta concertada compromesa.

Per tot això, es proposa:

1. Vincular la renovació a compromisos clars, vinculants i verificables

La renovació dels concerts ha de deixar de ser un tràmit automàtic. Ha de **condicionar-se al compliment de requisits explícits que constin en les resolucions i plecs de condicions** de cada centre. Aquests criteris, coneguts amb antelació suficient, permetrien als titulars decidir si volen continuar formant part del Servei d'Educació de Catalunya sota aquests principis compartits i, per altra banda, que l'administració pugui disposar d'indicadors clars i mesurables sobre si els centres concertats compleixen o no els acords de cara a la propera renovació. Aquests criteris són:

- **Evitar la sobreoferta educativa**: El compromís d'adequar el nombre de places a les necessitats reals de cada zona, revisant especialment els concerts en municipis amb més d'un 10% de vacants o amb projeccions demogràfiques a la baixa. Una mesura fonamental en un context de davallada demogràfica per evitar la concentració d'alumnat vulnerable en alguns centres i la mobilitat cap a fora de la zona de residència.

- **Garantir l'escolarització de proximitat**: Els centres concertats han d'escolaritzar majoritàriament alumnat resident a la seva zona d'influència o municipi, evitant desplaçaments innecessaris que fomenten la segregació. Cal revisar els centres amb un alt percentatge d'alumnat no resident. **Assegurar una composició social representativa**: Els centres han de reflectir la diversitat social del seu entorn, escolaritzant una proporció d'alumnat vulnerable (NESCD) similar a la dels altres centres de la zona i cobrint la reserva mínima de places (dues per grup).

- **Participar en la planificació conjunta de l'oferta**: Els centres concertats han de coresponsabilitzar-se en l'ajust de grups i places abans de cada preinscripció, en les mateixes condicions que la xarxa pública. Això implica la supressió de grups si la demanda no els justifica i el manteniment de grups amb baixa demanda si són necessaris per a la distribució de matrícula viva.

- **Aplicar la reducció de ràtios**: Assumir la reducció de ràtios a I3 com a mesura estructural per ajustar l'oferta i facilitar una distribució equilibrada de la matrícula viva, en les mateixes condicions que els centres públics. Aquesta mesura s'aplica de manera generalitzada a la xarxa pública, però a la concertada depèn de la voluntat individual de cada centre.

- **Garantir la transparència econòmica**: Publicar informació sobre les quotes i participar en els mecanismes de control establerts per l'administració.

2. Reformar el model de finançament: de lineal a contractual i basat en la complexitat

Revisar l'actual sistema de finançament lineal, que no reconeix la complexitat ni incentiva la corresponsabilitat. A mitjà termini, **Catalunya ha d'avançar cap a un finançament per fórmula**, és a dir, establir un sistema estructural per a tots els centres sostinguts amb fons públics (públics i concertats) que ajusti els recursos a variables com la complexitat social de l'alumnat, la mida o l'entorn del centre.

En el curt termini, i mentre no s'implementa un sistema estructural de finançament per fórmula, **la proposta per a la renovació dels concerts educatius del curs 2026-2027 és un model contractual**. Aquest model substituiria l'actual automatisme administratiu en la renovació dels concerts per un **acord vinculant entre l'administració i cada centre concertat amb uns estàndards fixos d'exigència per rebre més recursos**. L'acord condicionaria el finançament addicional i l'accés a recursos (com integradors socials o equips psicopedagògics) al compliment d'objectius quantificables en matèria d'equitat i als nivells de complexitat de cada escola concertada.

3. Reforçar la transparència, el control i les mesures de gratuïtat

És imprescindible una fiscalització més robusta per garantir l'ús correcte dels fons públics i la gratuïtat real.

- **Crear una arquitectura de control financer més exigent per part de l'administració**: Publicació anual de dades econòmiques completes (ingressos i despeses), implementació d'una plataforma digital de monitoratge gestionada pel Departament d'Educació i un control d'ofici del compliment dels compromisos adquirits i la gratuïtat per a l'alumnat vulnerable.

- **Seguiment de l'escolarització i inclusió efectiva de l'alumnat vulnerable**: Analitzar les peticions de canvi de centre de l'alumnat NESCD per detectar patrons i possibles mecanismes d'exclusió.

4. Millorar les "motxilles econòmiques"

Per garantir que no hi hagi barreres econòmiques per a l'alumnat vulnerable, cal:

- **Actualitzar l'import dels ajuts segons el cost real de la plaça escolar** per evitar barreres econòmiques.
- **Ampliar la cobertura a totes les activitats**, com les colònies, també en els centres concertats.
- **Estendre la mesura a tots els nivells educatius**: Assegurar que els ajuts s'apliquen a tots els cursos per evitar greuges i facilitar la gestió de la matrícula viva. La dotació de les motxilles econòmiques va començar el curs 2022-2023 a I3 i 1r d'ESO i va anar aplicant-se progressivament a la resta de cursos al llarg dels anys, però encara no cobreixen tots els nivells obligatoris. Actualment afecten a l'alumnat del segon cicle d'Infantil, 1r de Primària i tota l'etapa secundària.
- **Anticipar la dotació econòmica**: Realitzar el pagament a l'inici del curs, conjuntament amb el mòdul econòmic dels concerts, i no al final, per evitar que el retard generi barreres d'accés o dinàmiques d'exclusió.

Nota metodològica

"*L'escola concertada avui*" s'ha elaborat a partir de l'anàlisi de dades oficials del Departament d'Educació i Formació Professional .

L'informe se centra principalment en el segon cicle d'educació infantil (I3 i I4) perquè són els nivells que estan afectats per les "motxilles econòmiques" —transferències específiques per garantir la gratuïtat de la plaça a l'alumnat amb necessitats educatives específiques per motius socioeconòmics o socioculturals (NESCD)—. Les motxilles promouen nivells alts de detecció d'alumnat vulnerable i permeten analitzar de manera més fidel les diferències de composició per raó socioeconòmica. S'utilitza el curs 2023–2024 (últim període amb dades completes i consolidades disponibles).

A partir d'aquí, s'han classificat els centres segons la proporció d'alumnat NESCD a I3 i I4. La segmentació ha permès diferenciar els centres segons el grau de complexitat social. Així es poden identificar patrons dins la xarxa concertada i analitzar la corresponsabilitat en l'escolarització de l'alumnat vulnerable.

Per què s'ha exclòs l'etapa de secundària de l'anàlisi?

Perquè els models organitzatius de la secundària varien segons la titularitat dels centres: mentre que als públics predomina el model diferenciat entre escola i institut, a la concertada és habitual que l'alumnat continuï al mateix centre (i té per tant poca entrada de nova matrícula a 1r d'ESO).

Per què l'informe se centra en centres de municipis de més de 10.000 habitants?

A més de l'anàlisi de composició social, l'informe també inclou l'estudi de la planificació de l'oferta inicial (oferta de de grups i reduccions de ràtio) i la participació dels centres a la reserva i ocupació de places per a alumnat NESCD durant les preinscripcions del 2024-2025 i 2025-2026. Per garantir la comparabilitat territorial i evitar biaixos estructurals, l'anàlisi es limita als municipis de més de 10.000 habitants i amb presència tant de centres públics com concertats, i exclou municipis més petits i les zones escolars rurals (ZER), que presenten característiques organitzatives i demogràfiques específiques.

Les fonts principals de dades són els registres administratius del Departament: l'Estadística d'Ensenyament, les dades de preinscripció i matrícula, el padró municipal, els informes de planificació i les resolucions de finançament vinculades a les "motxilles econòmiques". Per a l'anàlisi del context territorial i social, s'han utilitzat dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) —especialment sobre distribució de la renda i vulnerabilitat social de la secció censal— i del cadastre, per geolocalitzar els centres i definir les àrees d'influència educativa.

L'escola concertada avui: Propostes per revisar els concerts educatius en clau d'equitat

L'informe ha estat elaborat per:

María Segurola – Referent en polítiques contra la segregació escolar de la Fundació Bofill.

Contacte de premsa:

→ **Marc Garriga** (608 56 97 47 - mgarriga@fundaciobofill.org)
→ **Jordi Còdol** (636 53 23 99 – jcodol@fundaciobofill.org)